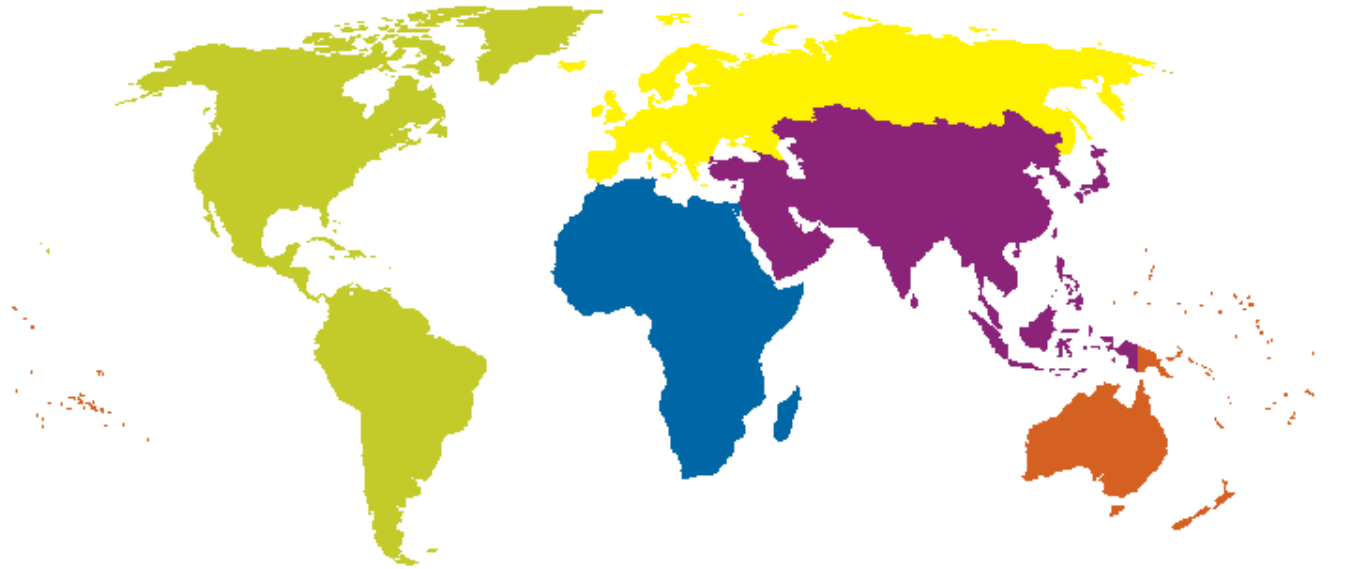

GANA

ÜLKE RAPORU

05/12/2017

İçindekiler

ÜLKE PROFİLİ.....

ÜLKE EKONOMİSİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

TİCARET PERFORMANSI.....

GENEL TİCARET PERFORMANSI

GANANIN İHRACATI

GANANIN İTHALATI

TÜRKİYE İLE GANA ARASINDAKİ İKİLİ TİCARET.....

PAZAR HAKKINDA BİLGİ.....

ÖNEMLİ İLETİŞİM BİLGİLERİ VE WEB SİTELERİ.....

ÜLKE PROFİLİ

Gana ya da resmi adı ile Gana Cumhuriyeti, Afrika kıtasının batısında yer alan bir ülkedir. Ülkenin komşularını Fildişi Sahili, Burkina Faso ve Togo oluştururken, güneyinde Gine Körfezi yer almaktadır. Eski İngiliz sömürgeleri, Altın Sahili ve Togoland'ın yerlerinde kurulmuş bir Cumhuriyettir. Altın Sahili ve Togoland, 6 Mart 1957 tarihinde birleşerek, bağımsız Gana Devletini meydana getirdiler. Yani devlet ismini, eski bir Batı Afrika krallığından almıştır.

Başkent: Akra

Telefon kodu: +233

Para birimi: Cedi

Kıta: Afrika

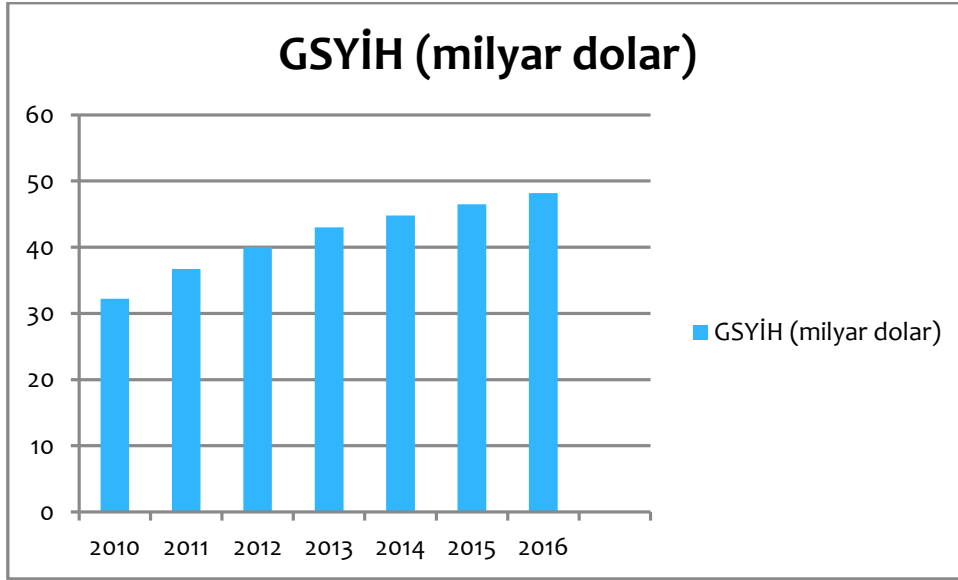
Nüfus: 28,21 milyon (2016) Dünya Bankası

Resmi dili: İngilizce

ÜLKE EKONOMİSİ HAKINDA GENEL BİLGİ

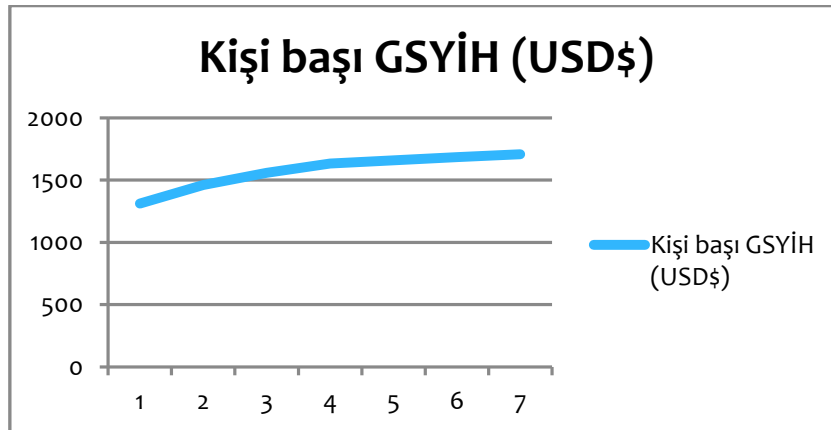
- Gana'nın GSYİH'sı son yıllarda önemli gelişme göstermiştir. GSYİH 2011 yılında %14,4 gibi rekor düzeyde gerçekleşmiş, 2015 yılında yaklaşık %3,9'luk bir büyüme göstermiş, 2016 yılında ise %3,3 oranında yükselmiştir, aynı şekilde kişi başına düşen GSYİH miktarı da her sene artmaktadır,
- Özellikle 2000'li yıllardan sonra uluslararası ilişkileri hızla güçlenmiştir.
- 2008 yılında Afrika Futbol finallerinin Gana'da düzenlenmiş ve başarıyla gerçekleştirilmiş olması nedeniyle tüm dünya medyasında çok önemli gelişme sinyalleri vermiştir.

GYSİH'nin yıllara göre değişimi (milyar dolar)

KAYNAK: Dünya Bankası verileri (WDI)

Kişi başı GYSİH'nin yıllara göre değişimi (dolar) (2010-2015)

KAYNAK: Dünya Bankası verileri (WDI)

Sektör Bazında katma değer (milyar dolar)

SEKTÖR BAZINDA KATMA DEĞER	2014		2015		2016	
	DOLAR	GSYİH%	DOLAR	GSYİH%	DOLAR	GSYİH%
TARIM (milyar US\$)	10,2	22,4	7,0	21,0	7,4	19,6
SANAYİ (milyar US\$)	9,8	27,7	9,2	27,6	10,7	28,2
ÜRETİM (milyar US\$)	1,8	5,1	1,8	5,3	2,1	5,6

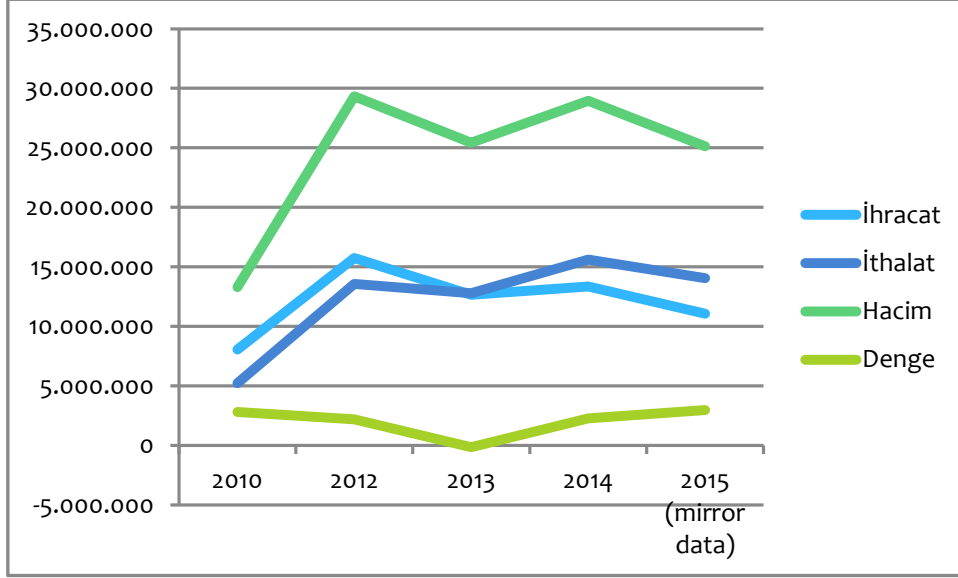
KAYNAK: Dünya Bankası verileri (WDI)

- Tarım ve Sanayinin GYSİH'ye katkısı oldukça yüksek olup son zamanlarda sanayinin katkısı daha da artmaktadır,
- Sanayi sektörü içinde değerlendirilen madencilik ve petrol sektörünün katkısı ise %10 düzeyindedir.
- Çalışan nüfusun yaklaşık %55'i tarım sektöründe istihdam edilmektedir.
- Ülkede ekonomik anlamda en önemli tarımsal ürün kakaodur
- Kakao aynı zamanda altın madeni ile birlikte Gana'nın en önemli ihraç kalemidir,
- GSYİH'ya katkısı %5-6 seviyesinde olan madencilik sektöründe en önemli faaliyet alanını altın madenciliği oluşturmaktadır,.
- Ülkeden 2011 yılının Ocak ayından itibaren petrol ihracatı da başlamış bulunmaktadır. Ülkede petrol arama faaliyetleri devam etmekte olup keşfedilmemiş petrol yataklarının bulunduğu tahmin edilmektedir,
- Altın ve diğer minerallerin ihracatı toplam ihracatın yaklaşık %50'sini oluşturmaktadır.
- Afrika Birliği (AU), Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu –ECOWAS, Cotonou Konvansiyonu üyesidir,

TİCARET PERFORMANSI

GENEL TİCARET PERFORMANSI

Gana'nın Yıllar İtibarı ile Dış Ticaretinin Görünümü (bin \$)*

Kaynak: ITC, Trademap,(Gana'nın 2015 yılına ait dış ticaret verileri eksik olup aralarında BAE ve Nijerya'nın da dahil olduğu 12 ülke ile dış ticaret verilerinin yer almadığı rakamlardır.

- Gana'nın dış ticareti diğer bir çok Afrika ülkesinde olduğu gibi genel olarak büyük açık vermektedir.
- Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre Gana'nın ihracatı 2012 yılına kadar gittikçe artış göstermiş, daha sonraki yıllarda ise düşmeye başlamıştır.
- İthalatı ise son genel olarak artış göstermektedir. 2014 yılında ithalat 15,6 milyar dolarla maksimum düzeyine ulaşmış 2015 yılının eksik verilerine rağmen 14 milyar doların üzerine çıkmıştır.
- Dış ticareti 1995 yılından sonra sürekli açık vermiş olan Gana'nın dış ticaret açığı 2011 yılında 5,5 milyar dolar ile maksimum düzeyde gerçekleşmiş, 2014 yılında da 1,7 milyar dolara gerilemiştir.
- 2015 yılı geçici verilere göre Gana'nın dış ticaret açığı 3 milyar dolar civarındadır.
- Gana'da 1997 yılında petrol yatakları keşfedilmeye başlanmıştır,
- Ülkeden 2011 yılının Ocak ayından itibaren petrol ihracatı da yapılmış, söz konusu yıl petrol ihracatı 2,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

- Önümüzdeki 4-5 yıl içerisinde de petrol ihracatının 5-6 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.
- Gana'nın dış ticaret politikasının ana hedefi ürünlerinin uluslararası rekabet gücünü artırarak daha fazla ürün ihracatı gerçekleştirmektir.
- Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu ECOWAS'ın tarifelerin azaltılması ve harmonizasyonu ile tarife dışı engellerin azaltılması yönündeki kararlarının Gana'nın dış ticaretine olumlu katkılar sağlaması beklenmektedir.
- Gana çok taraflı, bölgesel ve serbest ticaret anlaşmaları yönünde de önemli mesafeler katetmiştir. Avrupa Birliği ile 2007 yılında geçici ortaklık anlaşması imzalamış olan Gana, bu anlaşma sayesinde AB ile ticareti engelleyen faktörlerin önemli bir kısmını ortadan kaldırmış, Gana menşeli ürünlere ticari rekabet edilebilirlik konusunda önemli kazanımlar sağlanmıştır.

GANANIN İHRACATI

Gana'nın Ürünler İtibariyle İhracatı (1000\$)*

GTİP	ÜRÜN ADI	2013	2014	2015
	TOPLAM	12.643.899	13.342.682	11.061.897
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	5.364.594	3.703.423	4.330.650
'1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	1.380.501	2.349.839	2.082.034
'2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3.015.355	3.833.789	1.919.136
'1803	Kakao hamuru	696	392.631	378.020
'1804	Kakao yağı	65.701	253.186	241.250

Kaynak: Trademap *.Gana'nın 2015 yılı dış ticaret istatistikleri henüz kesin olarak yayınlanmamış olup, eksik veriler içermektedir. Aralarında Nijerya ve BAE'nin de bulunduğu 12 ülke ile dış Ticaret rakamlarının yer almadığı verilerdir.

- Gana'nın ihracatı büyük ölçüde Altın, ham petrol ve petrol yağları, kakao ve kakao ürünleri, kereste, madenler, su ürünleri ve sert kabuklu meyveler gibi belli başlı

ürün ve ürün grubuna bağımlıdır.

- Uluslararası Ticaret Merkezinin(ITC) geçici verilerine göre Gana'nın toplam ihracatı 2014 yılında 13,3 milyar dolar, 2015 yılının geçici verilerine göre de 11 milyar doların üzerindedir.
- Gana'nın ihracatında en önemli kalemler altın, kakao ürünleri, petrol ve tropikal meyvelerdir. Bu dört ürün grubunun toplam ihracattaki payı %80'in üzerindedir.

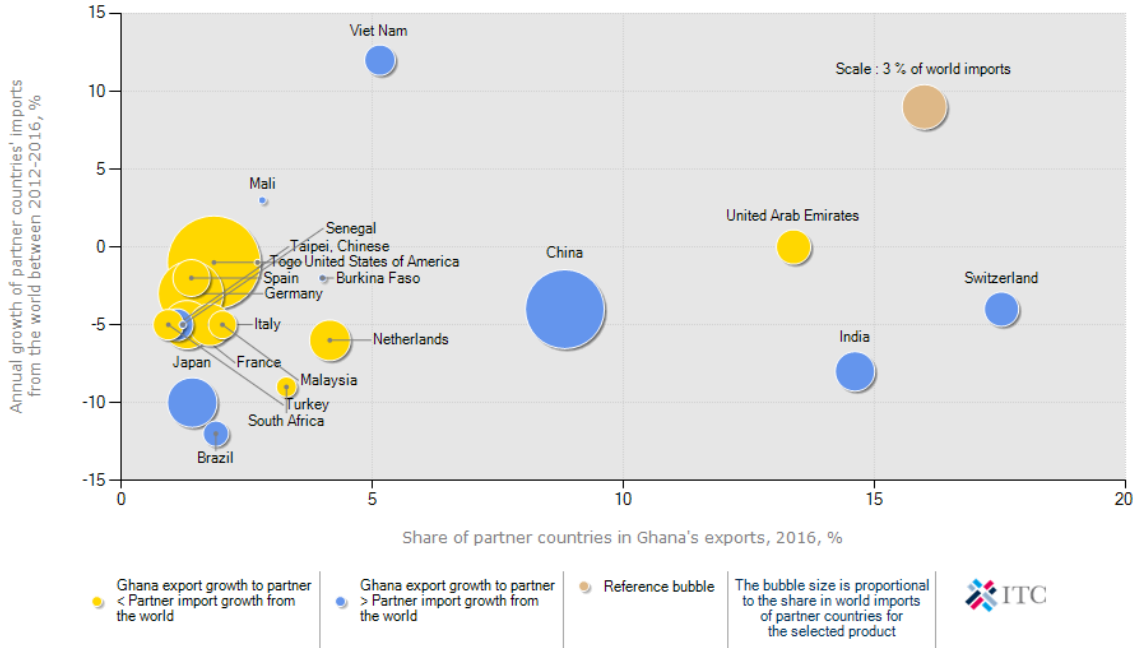
Gana'nın Ülkeler İtibariyle İhracatı (1000\$)*

ÜLKELER	2013	2014	2015
TOPLAM	13.851.731	13.342.682	11.061.864
Hindistan	261.054	805.114	3.219.587
İsviçre	1.742.052	1.730.342	1.392.972
Çin	1.203.330	1.452.462	1.295.794
Hollanda	663.613	791.034	688.595
Fransa	1.141.981	1.011.565	655.648
İtalya	870.008	713.929	382.223
ABD	381.268	285.497	325.826
İngiltere	394.654	410.475	308.200
Malezya	139.480	344.190	282.901
Belçika	223.862	251.322	213.598
Almanya	441.718	176.541	185.316
Türkiye	202.209	157.925	168.907

Kaynak: Trademap*:Gana'nın 2015 yılı dış ticaret istatistikleri henüz kesin olarak yayınlanmamış olup, eksik veriler içermektedir. Aralarında Nijerya ve BAE'nin de bulunduğu 12 ülke ile dış Ticaret rakamlarının yer almadığı verilerdir.

- Gana'nın ihracat gerçekleştirdiği en önemli ülkeler Hindistan, isviçre ve Çin'dir. Bu üç ülkenin 2015 yılı geçici verilerine göre Gana'nın ihracatındaki payı %50'nin üzerindedir.
- Türkiye'nin Gana'nın ihracatındaki payı ise % 1 civarında olup, 12. Sırada yer almaktadır.

Prospects for market diversification for a product exported by Ghana in 2016
Product : TOTAL All products

Kaynak: Trademap (2016 yılı geçici verilerine göre hazırlanmıştır)

GANANIN İTHALATI

- ITC verilerine göre Gana'nın 2014 yılında toplam ithalatı 15,6 milyar dolarla maksimum düzeyine ulaşmıştır. 13,6 milyar dolara yükselmiş, 2015 yılının geçici verilerine göre de 14 milyar doların üzerindedir.

Gana'nın Ürünler İtibariyle İthalatı (1000\$)*

GTİP	ÜRÜN ADI	2013	2014	2015
	TOPLAM	12.787.233	15.608.797	14.057.686
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	115.029	2.220.440	938.534
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1	431.014	303.655

'8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	1.093.034	322.675	282.327
'1006	Pirinç	421.312	329.673	270.049
'3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	134.103	300.992	241.389

Kaynak: Trademap*:Gana'nın 2015 yılı dış ticaret istatistikleri henüz kesin olarak yayınlanmamış olup, eksik veriler içermektedir. Aralarında Nijerya ve BAE'nin de bulunduğu 12 ülke ile dış Ticaret rakamlarının yer almadığı verilerdir.

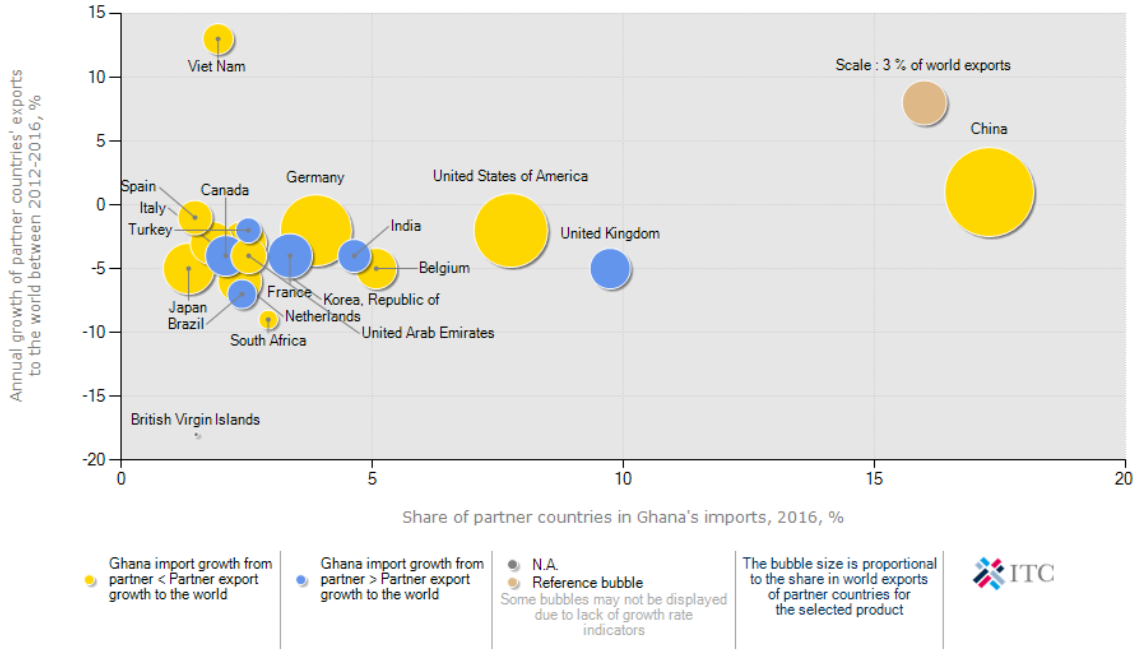
Gana'nın Ülkeler İtibariyle İthalatı (1000\$)*

ÜLKELER	2013	2014	2015
TOPLAM	18.199.794	15.608.797	14.057.686
Çin	3.946.028	4.134.193	5.312.801
Hollanda	1.316.642	1.579.425	891.433
ABD	982.393	1.186.244	887.249
Hindistan	910.063	670.383	641.964
Fransa	412.686	263.121	519.813
İngiltere	616.215	559.607	476.295
Fildişi Sahili	1.851.554	457.246	461.314
Gine	1.886	424.066	346.507
Almanya	418.130	354.152	295.962
G. Afrika Cum.	398.127	343.156	289.019

Kaynak: Trademap*:Gana'nın 2015 yılı dış ticaret istatistikleri henüz kesin olarak yayınlanmamış olup, eksik veriler içermektedir. Aralarında Nijerya ve BAE'nin de bulunduğu 12 ülke ile dış Ticaret rakamlarının yer almadığı verilerdir.

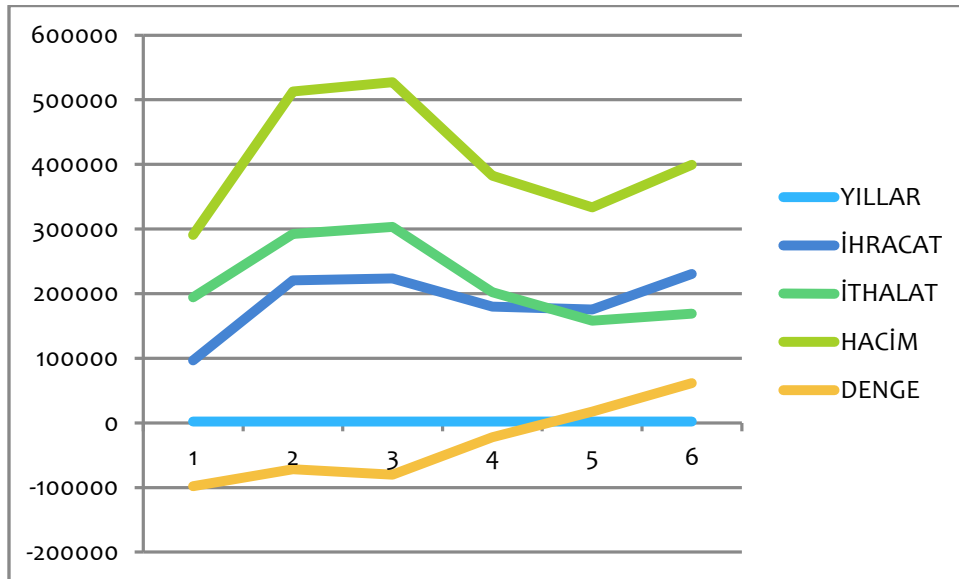
- Gana'nın ithalat gerçekleştirdiği en önemli ülke Çin'dir. Çin'in Gana'nın ithalatındaki payı %30'un üzerindedir. Çin dışında Hollanda, ABD ve Hindistan diğer önemli ithal kaynaklarıdır. Türkiye Gana'nın ithalatında 15-16. sıralarda yer almaktadır.

Prospects for diversification of suppliers for a product imported by Ghana in 2016
Product : TOTAL All products

Kaynak: Trademap (2016 yılı geçici verilerine göre hazırlanmıştır)

TÜRKİYE GANA İKİLİ TİCARETİ

Kaynak: TÜİK (2010-2015 yılları arası)

2010 yılı itibarıyla 96,5 milyon dolar olarak gerçekleşen ihracatımıza karşılık 194,4 milyon dolarlık ithalatımız söz konusu iken 2016 yılında ihracatımız 298 milyon dolara ithalatımız ise

180 milyon dolara yükselmiştir.

- Gana ile olan dış ticaretimiz son 10 yıllık dönem içerisinde 2007 ve 2008 yılları dışında genel olarak ülkemiz aleyhine açık vermiş 2014 yılından sonra ise üç yıl sürekli artı vermiştir. 2016 yılı dış ticaretimiz 118 milyon dolar ülkemiz lehinedir.
- Önümüzdeki yıllarda Gana ile dış ticaretimizin artış göstermesi beklenmektedir.

Türkiye'nin Başlıca Ürünler İtibarı İle Gana'ya İhracatı

- 2016 yılında ülkemizden Gana'ya 400'ün üzerinde farklı ürünün ihracatı gerçekleştirilmiştir.
- İhracatımızda önem taşıyan başlıca ürünler dizel ve yarı dizel motorlar, Plastik hortum ve borular, elektrik enerjisi üretim grupları, izole edilmiş kablo ve teller, çimento, demir ve çelikten inşaat ve inşaat aksamı, makarna ve buğday unudur. Ülkemizden Gana'ya son üç yıl içerisinde gerçekleştirdiğimiz başlıca ürünlerin listesi aşağıda verilmektedir.

GTİP	ÜRÜN ADI	2014	2015	2016
	TOPLAM	175.354.500	219.598.696	298.478.055
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VE YARI DİZEL)	-	4.463	47.171.303
3917	PLASTİKTEN HORTUMLAR, BORULAR VE BAĞLANTI ELEMENLARI (MANŞON, NİPEL, DİRSEK, FLANŞLAR, VB.)	16.065.516	27.815.156	22.672.186
8502	ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI VE ROTATİF ELEKTRİK KONVERTÖRLERİ	674.287	613.154	22.641.849

Türkiye'nin Gana'dan İthalatı

- 2015 yılı itibariyle ülkemiz Gana'dan dörtü bazda 31 kalem ürün ithal etmiştir. İthalatımızda en önemli ürünler kakao ve kakao ürünleri ile altındır. Bu iki ürün Gana'dan olan ithalatımızın %90'ından fazlasını oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Ürünler İtibarı İle Gana'dan İthalatı

GTİP	ÜRÜN ADI	2014	2015	2016
	TOPLAM	157.924.607	168.906.940	180.477.551
1801	KAKAO DANE VE KIRIKLARI (HAM/KAVRULMUŞ, BÜTÜN/KIRIK)	85.447.228	72.220.745	95.789.565
1803	KAKAO HAMURU	38.132.862	37.902.394	39.506.541
7108	ALTIN (PLATİN KAPLAMALI ALTIN DAHİL) (İŞLENMEMİŞ VEYA YARI İŞLENMİŞ YA DA PUDRA HALİNDE)	4.254.929	12.399.004	21.725.620

PAZAR BİLGİLERİ

DIŞ TİCARET DÜZENLEMELERİ

- Gana gümrüklerinde mal sınıflandırması Harmonize Sisteme göre yapılmaktadır.
- İthal vergileri her yıl değişmekte ve değer, ağırlık ve hacme göre hesaplanmaktadır.
- Gana'ya ithal edilen mallar ithalat vergisi, katma değer vergisi, özel vergi, ve ithalat özel tüketim vergisine tabidir.
- İthalat vergileri çeşitli mallar için aşağıdaki oranlar üzerinden tahsil edilmektedir.

%0 vergi : Tarım ve sanayi makinaları, eğitim materyali ve güneş enerjisi pil, levha ve panelleri.

% 0.5 ECOWAS vergisi: ECOWAS'a üye olmayan ülkelerden gelen tüm mallara.

%0.5 EDIF vergisi: Tüm ithal mallarda.

%5 vergi: 82, 84, 85. fasıllar, 8703'te yer alan silindir kapasitesi 1900 cc'yi aşmayan motorlu taşıtlar, 8701, 8702, 8716 daki ticari araçlar, kereste ve diğer doğal kaynak üretiminde kullanılan materyaller.

%10 vergi: ham maddeler, bilgisayar yazılımı, ses kaydı için kullanılmamış materyal.

%20 vergi: Diğer tüm mallar. Bu oran satandart gümrük vergisidir.

- İthalatta uygulanan katma değer vergisi %12.5'dir. Ayrıca, Ulusal sağlık sigortası programı kapsamında 1 Ağustos 2004 tarihinden itibaren %2.5 oranında ek sağlık sigortası vergisi uygulamasına başlanılmıştır. Ek vergiden muaf mal ve hizmetler: sağlık hizmetleri, engellilere mahsus ürünler, su, sivrisineklere karşı kullanılan malzemeler, balıkçılık aletleri, tuz, eğitim materyali, elektrik, acil yardım malzemeleri ve temel gıda maddeleri ile tarımsal ürünlerdir.
- Tüm mallar ithalat vergisine tabi olmakla birlikte yasa, hükümet, imtiyazlı kişi, organizasyon ve kuruluşlar için istisnalar tanımlanmıştır.
- Nisan 2000'de Gana hükümeti advalorem vergi hesaplamasında değerlendirme yöntemini Brussels Definition of Value (BDV) sisteminden Custom Valuation Code (CVC)'a dönüştürmüştür. Yükleme öncesi denetim kaldırılmış olup, ithal partisinin Gana Limanlarına varışta denetime tabi tutulması uygulamasına geçilmiştir.

- Gana'ya ithalatta denetim yetkisine haiz dört şirket, Gateway Services Limited, BIVAC International, Ghana Link Network Services ve Inspection and Control Services'tir.
- Gana'ya ithali yasak ürünler ise uyuşturucu maddeler, zehirli atıklar, civalı tıbbi sabun, kontamine mallar, uyarı içermeyen sigaralar, toprak, taklit para ve yerel yasalarca yasaklanmış ürünlerdir.
- Gana'dan altın ihracatı yasal olarak sadece Değerli Madenler Pazarlama Şirketi (PMMC) kanalıyla yapılabilmektedir.

Geçici Kabul

Gana yasalarına göre üç ay içerisinde aynen veya işlenmiş olarak ihraç edilmek kaydıyla ülkeye giren ürünler gümrük vergisiz olarak ülkeye sokulabilmektedir. Eğer ürünler geçici kabul ile getirilip ülkede satılmak istenirse gümrük bilgilendirilmeli ve satış öncesi vergiler tamamen ödenmelidir. Ticari gösteriler için gelen mal ve örnekler de üç ay içerisinde tekrar ihraç edilmelidir.

Standartlar

Gana Standardizasyon Kuruluşu – GSB, Gana'ya ithal edilen malların kalitesini garanti etmenin yanı sıra, standart geliştiren ve standartları yürürlüğe koyan bir kuruluştur. GSB halihazırda 160 standardı yürürlüğe koymuş ve 300'ün üzerindeki yabancı standardı da sertifikaya bağlamıştır. İmalatçı ve ithalatçının GSB'ye kayıt olması gerekmektedir. GSB ISO 9000 standardını Gana için henüz kabul etmemiştir. Ancak firmaları bu konuda desteklemektedir.

Gıda ve İlaç İdaresi (FDB) ise, gıda, ilaç, kozmetik ve kamu sağlığını ilgilendiren diğer ürünleri onaylamaktadır. Bu görev GSB ile FDB arasında zaman zaman yetki çatışması doğurmaktadır.

Tüm ürünlerin GSB tarafından sertifikalandırılması zorunludur. Sertifikalandırmada Gana dışında yetki verilen bir kuruluş bulunmamaktadır. GSB tarafından hazırlanan standartlar resmi gazetede yayınlanmaktadır. GSB aynı zamanda ticaretteki teknik engellere ilişkin başvuru merciidir.

1992 yılında uygulamaya konan etiketleme kurallarına göre ithal edilen veya Gana'da üretilen malların üzerinde aşağıdaki bilgiler İngilizce olarak yer almalıdır.

- Malın adı
- Net ağırlığı veya bileşenlerin net miktarı
- Ürün bileşenlerinin kompozisyonu
- Üretim tarihi ve son kullanım tarihi
- Ürünün lot veya parti numarası
- Üreticinin veya acentanın adı ve adresi
- Kullanım talimatı ile depolama, boşaltma vs.için özel talimatlar.

Anlaşmazlıkların Çözümü

Yabancı yatırımlar yasası, diğer yollar ile çözülemeyen anlaşmazlıklar konusunda Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Yasası Komisyonu kurallarına dayalı tahkim veya ülkeler arasındaki karşılıklı anlaşmalara atıfta bulunmaktadır. Yabancı yargı kararlarının Gana'da tanınması karşılıklılık esasına dayalıdır. Gana anlaşmazlıkların çözümü konusunda Newyork Konvansiyonunu imzalamıştır.

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Gana'nın resmi dili İngilizcedir. İş yazışmalarında İngilizce kullanılmaktadır. Şehirde yaşayan Ganalılar da İngilizce konuşmaktadırlar. Ülkede kartvizit kullanımı yaygındır. Ganalı işadamları iş saatlerinde takım elbise giymekte, çok azı geleneksel kıyafetlerini giymektedirler. İş kadınları ise genel olarak iş saatlerinde de geleneksel kıyafetlidirler

Pasaport ve Vize İşlemleri

Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport Hamilleri vizeye tabidir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Resmi tatiller	
Yeni Yıl	1 Ocak
Bağımsızlık Günü	6 Mart
Good Friday	25 Mart
Paskalya Yortusu	28 Mart
İşçi Günü	1 Mayıs
Afrika Birliği Günü	25 Mayıs

Republic Day	1 Temmuz
Eid al-Fitr	3 Kasım
Çiftçiler Günü	2 Aralık
Boxing Day	26 Aralık

Sağlık

Gana'ya girmek için uluslararası sağlık sertifikasında sarı humma aşısının olduğunun belgelenmesi gerekmektedir. Sıtma aşısı ile tetanos, menenjit, ve hepatit B aşılarının yaptırılması ise önemle tavsiye edilmektedir.. Ayrıca, daha ayrıntılı bilgi için <http://www.cdc.gov/travel/wafrica.htm>. web adresinin incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Sözkonusu aşuların Gana'ya giriş yapılmadan en az on gün önceden yaptırılması gerekmektedir.

Hukuki Yapı

Gana'da firmaların ticari veya yatırım işine girişmelerinde herhangi bir yere para bloke etme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu yüzden özellikle bu ülkeye ihracatta firmaların özellikle ilk ihracat deneyimlerinde, ödemelerin garantisi için, deneyimli ve geçmişli bulunan firmalarla iş yapmaları Diğer Batı Afrika ülkeleri gibi Ganada'da iş yaparken dolandırılma ve rüşvet ihtimaline karşı dikkatli olunması önerilmektedir.

Gana'da İş Kurma

Gana Yatırım Geliştirme Merkezi (GIPC) yatırımlarda ve iş kurulmasında sorumlu tek yetkili kamu kuruluşudur. Yabancı firmalar ekonomik, ticari ve yatırım ile ilgili her türlü konuda bu kuruluştan bilgi temin edebilirler (www.gipc.org.gh).

Yabancı firmaların Gana'da iş kurmaları serbest olup, GIPC'den uygunluk ön izni alınmadan iş kurabilmektedirler. Gana'da iş kuracak olan firmalarımız iş kurma konusundaki aşamalar ve yükümlülükler konusunda GIPC'nin web sitesinde detaylı bilgilere ulaşabilirler.

Bankacılık sektörü küçük ölçeklidir. Ülkede 18 banka içerisinde en büyük banka olan Gana Ticaret Bankasının net yaklaşık değeri 50 milyon \$'dır. Gana Borsası gelişen piyasalar içerisinde en iyi performans gösterenler içerisinde mütala edilmektedir.

Ülkede bazı dönemlerde yaşanan enerji krizleri ve ülkenin gelişen madencilik sektörü hükümeti ve özel sektör kuruluşlarını enerji konusunda önlemler almaya yöneltmiş ve alternatif enerji kaynakları arayışına gidilmiştir. Ülkenin petrol ve gaz kaynaklı enerji istasyonlarının kapasitesi artırılmıştır. Aboadze santraline yeni bir ünite ilave edilerek tesisin toplam enerji üretimi 660 milyon kilowattın üzerine çıkmıştır. Halihazırda bir Amerikan şirketi tarafından ülkenin başlıca altın madenlerine enerji sağlayacak 220 milyon kilowatt'lık bir tesis de Tema'da yapılmıştır. Elektrik krizi, Gana Ulusal Petrol Şirketi-GNPC'yi Tano havzasında bulunan gazı kullanabilecek enerji tesisleri kurmaya teşvik etmiştir. Ancak, bu yöndeki planlar henüz tamamlanmamıştır.

ÖNEMLİ WEB SİTELERİ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Kurumsal Linkler

Bakanlıklara www.ghana.gov.gh adresinden

Diğer Devlet Kurumları

Gana Merkez Bankası www.bog.gov.gh

Gana Gelir İdaresi www.gra.gov.tr

Gana Yatırımları Teşvik Merkezi www.gipcghana.com

Gana Ulusal Sanayi ve Ticaret Odası www.ghanachamber.org

Gana Kamu İhale Kurulu www.ppbghana.org veya www.ppaghana.org

Gana Serbest Bölge Kurulu www.gfzb.com.gh

Gana Göçmen Bürosu www.ghanaimmigration.org

Yatırım ve Teşviklerle ilgili mevzuat için www.gipcghana.com

Vergi ile ilgili mevzuat ve uygulamalar için www.gra.gov.gh

Çalışma ve Oturma İzni ile ilgili olarak www.ghanaimmigration.org

Kamu İhale Mevzuatı ve uygulamaları için www.ppaghana.org veya www.ppbghana.org

Serbest Bölge Mevzuatı ve uygulamaları için www.gfzb.com.gh

Akra Büyükelçiliği:

Posta Adresi

Embassy of the Republic of Turkey in Accra L8 Block 1 Section 17B Labone Abafum
Crescent Accra/Ghana

T:(00-233) 302 218 180

E: embassy.accra@mfa.gov.tr

Kaynaklar:

Ekonomi Bakanlığı

Trademap ITC

Dünya Bankası Verileri (WDI)